

ingediend op **1466** (2022-2023) – Nr. 9
1 december 2022 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Hilâl Yalçin en Johan Danen

over het ontwerp van programmadecreet

bij de begroting 2023

Hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming
Hoofdstuk 9. Inwerkingtreding

Documenten in het dossier:

- 1466** (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet
- Nr. 2: Amendementen
- Nr. 3 t.e.m. 8: Verslagen

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Karolien Grosemans.

Vaste leden:

Arnout Coel, Koen Daniëls, Karolien Grosemans, Kathleen Krekels, Annabel Tavernier;
Roosmarijn Beckers, Jan Laeremans, Kristof Slagmulder;
Loes Vandromme, Hilâl Yalçin;
Jean-Jacques De Gucht, Gwendolyn Rutten;
Johan Danen, Elisabeth Meuleman;
Hannelore Goeman.

Plaatsvervangers:

Marius Meremans, Axel Ronse, Nadia Sminate, Kris Van Dijck, Katja Verheyen;
Leo Pieters, Els Sterckx, Sam Van Rooy;
Katrien Schryvers, Brecht Warnez;
Els Ampe, Tom Ongena;
Stijn Bex;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

INHOUD

I.	Toelichting door minister Ben Weyts.....	4
1.	Energie.....	4
2.	Index	4
3.	Andere maatregelen hoger onderwijs	4
4.	Volwassenenonderwijs.....	5
5.	Kwaliteit van onderwijs.....	5
6.	Begrotingstechnische aanpassing.....	5
II.	Bespreking.....	5
1.	Tussenkomen van de leden	5
1.1.	Jan Laeremans	5
1.2.	Hannelore Goeman	6
1.3.	Loes Vandromme	6
1.4.	Kristof Slagmulder	6
1.5.	Jean-Jacques De Gucht.....	6
2.	Antwoorden van minister Ben Weyts	6
III.	Stemming	7
1.	Artikelsgewijze stemming	7
2.	Stemming over het geheel	9
	Gebruikte afkortingen.....	10

Op 24 november en 1 december 2022 besprak de Commissie voor Onderwijs hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming en hoofdstuk 9. Inwerkingtreding van het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2023 met Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Die-renwelzijn en Vlaamse Rand.

Dit ontwerp van decreet werd samen behandeld met het ontwerp van decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2023 (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 15/1).

I. Toelichting door minister Ben Weyts

Minister *Ben Weyts* schetst dat in het ontwerp van programmadecreet vooral veel extra middelen toegekend worden.

1. Energie

Een eerste groep maatregelen probeert een antwoord te formuleren op de gestegen energiekosten. Die middelen gaan naar alle onderwijsniveaus, de internaten en de CLB's. Het gaat om afdeling 2, 9, 15 en 16 van hoofdstuk 7 van het programmadecreet.

2. Index

Verder is een mechanisme bedacht waardoor de indexatie van 2023 als het ware in 2022 wordt uitbetaald. De achterliggende redenering is dat het onderwijs zich weliswaar gelukkig mag prijzen dat de werkingsmiddelen geïndexeerd worden, maar dat die aanpassing aan de inflatie gebeurt met een vertraging van twee jaar. Om dat effect te vervroegen, worden zowel voor 2022 als 2023 extra middelen voorzien ter waarde van 65 miljoen euro.

Met een tweede groep van maatregelen zorgt de minister voor extra indexeringen. In artikel 82 worden, zoals de rest van de werkingsuitkeringen voor de hogescho-len, de bijkomende werkingsmiddelen geïndexeerd die toegekend worden in het kader van de verhoging van de puntengewichten voor de studiegebieden Industri-ële Wetenschappen en Technologie en Handelswetenschappen en Bedrijfskunde.

Met artikel 83 en 92 worden twee bijkomende indexeringen toegevoegd aan de middelen voor het hoger onderwijs die geïndexeerd worden aan de hand van de indexformule vermeld in de Codex Hoger Onderwijs. Een eerste indexering van 0,93 procent betreft een verhoging van de looncomponent binnen dat budget naar aanleiding van de verschillende spilindexoverschrijdingen in 2022. Een tweede in-dexering van 2,7 procent zorgt ervoor dat de overstap van het systeem van de gezondheidsindex naar het systeem van de spilindex budgetneutraal verloopt. Ver-mits de twee systemen op een heel andere manier uitwerking hebben op de bud-getten voor het hoger onderwijs, wordt daarmee het berekende verschil tussen beide systemen in het overstapjaar 2023 geneutraliseerd. Door die bijkomende indexeringen cumulatief toe te passen op het budget van 2023, staat de basis correct, ook voor de komende begrotingsjaren.

Het gaat om afdeling 5, 6 en 13 van hoofdstuk 7 van het ontwerp van program-madecreet.

3. Andere maatregelen hoger onderwijs

Binnen het hoger onderwijs zijn er nog andere budgettaire maatregelen. Volgens de afspraken uit het regeerakkoord worden in het begrotingsjaar 2023 de 'kliks' voor

de universiteiten niet toegepast. Dat wordt in het ontwerp van programmadecreet geregeld. Vanaf het begrotingsjaar 2023 worden de onderzoeksmiddelen binnen de eerste geldstroom in vastleggings- en betaalkredieten met 15 miljoen euro verminderd (de verschuiving naar infrastructuur).

Artikel 89 bepaalt dat de Vlaamse Regering een bijkomende werkingstoelage kan toekennen aan de universiteiten die een bacheloropleiding aanbieden in het studiegebied Geneeskunde en/of Tandheelkunde. Dat is bedoeld om de kosten te dekken van de quotaverhoging.

Met artikel 90 kent de minister een bijkomende werkingstoelage toe aan de hogescholen en de universiteiten die bacheloropleidingen aanbieden waarvoor een starttoets verplicht is. De extra middelen zijn er voor de kosten verbonden aan het opstarten, ontwikkelen en aanbieden van remediëring.

Artikel 91 legt de toelage voor het HISK en POPOK in het begrotingsjaar 2023 vast.

Het gaat om afdeling 7, 8, 10, 11 en 12 van hoofdstuk 7 van het ontwerp van programmadecreet.

4. Volwassenenonderwijs

Voor het volwassenonderwijs worden de drie opdrachten van Vocvo decretaal verankerd.

Met artikel 80 kent de minister ook in 2023 opnieuw middelen voor de asielproblematiek toe, volgens zijn aandeel in eerder gemaakte afspraken daarover.

Het gaat om afdeling 1 en 3 van hoofdstuk 7 van het ontwerp van programmadecreet.

5. Kwaliteit van onderwijs

Artikel 93 betreft de subsidiëring van één Leerpunt, dat een onafhankelijke, wetenschappelijk onderbouwde en praktijkgerichte kennisbasis ontwikkelt en ontsluit over wat werkt op het vlak van didactisch handelen.

Het gaat om afdeling 14 van hoofdstuk 7 van het ontwerp van programmadecreet.

6. Begrotingstechnische aanpassing

Tot slot is er nog een aanpassing aan het begrotingsfonds Dienstverlening AHOVOKS, waardoor de ontvangsten uit het inrichten van het toelatingsexamen Diergeneeskunde gecapteerd kunnen worden.

Het gaat om afdeling 4 van hoofdstuk 7 van het ontwerp van programmadecreet.

II. Bespreking

1. Tussenkomen van de leden

1.1. Jan Laeremans

Bij de NT2-middelen in het kader van de asielproblematiek, merkt *Jan Laeremans* op dat Vlaanderen opdraait voor de lakse federale en Europese politiek. Hij gewaagt van dweilen met de kraan open. Men zegt dat met die middelen kan worden geschoven, maar het is niet duidelijk hoe, want het programmadecreet geeft geen budget op. Hoe gebeurt dat technisch? Wordt het telkens voorgelegd aan het

parlement of wordt gewerkt met een algemeen subsidiebesluit? Dat laatste kan de deur openzetten voor misbruik, waarschuwt het lid.

1.2. Hannelore Goeman

Hannelore Goeman ziet potentieel in het Leerpunt, al vindt ze het vreemd om daarvoor een basis te creëren in het programmadecreet. Zij begrijpt niet dat het niet in een apart, inhoudelijk ontwerp van decreet is gestopt, zodat een parlementaire bespreking mogelijk wordt van de werkwijze, de betrokkenheid van scholen, het onderzoek en het draagvlak bij de leerkrachten die ermee aan de slag moeten.

1.3. Loes Vandromme

Ook de fractie van *Loes Vandromme* vindt het vreemd dat een belangrijk punt als het Leerpunt in het programmadecreet wordt voorgelegd. Hoe valt de aanstelling van Pedro De Bruyckere te rijmen met de omstandigheid dat er nog geen raad van bestuur is?

1.4. Kristof Slagmulder

Kristof Slagmulder stelt vast dat in het ontwerp van programmadecreet, anders dan in het voorontwerp, ook aan het volwassenenonderwijs middelen ter compensatie van de energiecrisis worden toegekend. Dat de 1 miljoen euro er 2,5 miljoen werd, vindt zijn fractie dan ook positief. De noden blijven er evenwel hoog, waarbij hij herinnert aan de besparing van 6 procent, de niet-indexering en het effect van de coronacrisis op de inschrijvingscijfers. De sector komt in zijn berekening uit op een verlies van 20 procent aan koopkracht. Zijn fractie steunt dan ook hun vraag dat de Vlaamse Regering duurzaam met hen in gesprek gaat daarover.

Bij de tijdelijke toelagen voor het HISK en de Posthogeschool voor Podiumkunsten peilt het lid naar de stand van zaken in de evaluatie en de timing van het herstelplan.

1.5. Jean-Jacques De Gucht

Jean-Jacques De Gucht vindt het een goede zaak dat voor het HISK, waarvan de beheersovereenkomst tijdelijk verlengd is met een jaar in afwachting van het herstelplan, hetzelfde bedrag wordt ingeschreven als vorig jaar, gezien de bijzondere bijdrage die het instituut heeft geleverd en nog kan leveren aan de schone kunsten, en zijn internationale uitstraling. Samen met zijn collega van Cultuur heeft de minister de sleutel in handen tot verder excelleren in de hedendaagse kunsten.

2. Antwoorden van minister Ben Weyts

Wat de middelen voor de asielproblematiek betreft, zegt minister *Ben Weyts* dat artikel 80 van het ontwerp van programmadecreet een nieuwe paragraaf toevoegt aan artikel 196sexies van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs, die mogelijk maakt dat AHOVOKS leraarsuren en punten ten behoeve van de asielproblematiek, binnen het beschikbare budget, toekent aan de CVO's en de centra voor basiseducatie tijdens dat kalenderjaar. Leraarsuren worden aangewend voor de aanwerving van leraren. Punten worden aangewend voor de administratieve ondersteuning van het centrum. Het recht op werkingsmiddelen staat in verhouding tot het aantal georganiseerde lessen.

De werkgroep NT2-overleg asiel verdeelt bij het begin van het kalenderjaar de leraarsuren/vte en punten in samenspraak met de sector. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de onderwijskoepels, het Agentschap Inburgering en Integratie, de stedelijke agentschappen Atlas Antwerpen en IN-Gent, het Huis

van het Nederlands Brussel, AHOVOKS en het Departement Onderwijs en Vorming. Herverdelingen en verschuivingen van leraarsuren/vte en punten tussen centra onderling in de loop van het kalenderjaar moeten voorgelegd worden aan en goedgekeurd door de werkgroep NT2-overleg asiel. Het is AHOVOKS dat de genomen beslissingen met betrekking tot herverdelingen en verschuivingen van leraarsuren/vte en punten tussen centra onderling registreert en bevestigt in een dienstbrief.

Wat de toekenning van middelen voor energie aan het volwassenenonderwijs betreft, zijn inderdaad bijkomende werkmiddelen toegekend aan de CVO's en aan de CBE's ter compensatie van de gestegen energiefacturen via het programmadecreet. Oorspronkelijk was daarvoor 1 miljoen euro voorzien maar dat heeft de minister opgetrokken tot 2,5 miljoen euro, en wel recurrent, dus niet eenmalig. Die middelen worden voor het schooljaar 2022-2023 toegevoegd aan de al vastgelegde coronacompensatieregeling op basis van het procentuele aandeel van de centra in de werkmiddelen. Vanaf het schooljaar 2023-2024 worden de middelen toegevoegd aan de reguliere werkmiddelen van de CBE's en CVO's.

Dat het Leerpunt werd opgenomen in het programmadecreet en niet in een apart ontwerp van decreet, komt doordat de minister snel wil schakelen. Er werd alvast een trekker aangewezen in de persoon van Pedro De Bruyckere. Men is bezig met de samenstelling van de raad van bestuur. Er zijn middelen uitgetrokken, die dit jaar kunnen dienen als startgeld en de volgende jaren als recurrent budget. De minister suggereert dat de commissie Pedro De Bruyckere uitnodigt om hem te horen over zijn intenties.

III. Stemming

1. Artikelsgewijze stemming

Hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming

Afdeling 1. Verankering in decreet Volwassenenonderwijs van de drie opdrachten van Vocvo vzw

Artikel 73 en 74 worden aangenomen met 12 stemmen.

Afdeling 2. Extra werkmiddelen ter compensatie van energiefacturen vanaf schooljaar 2022-2023

Artikel 75 tot en met 79 worden aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Afdeling 3. Toekenning jaarlijkse aanvullende vte/leraarsuren/punten/werkmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Artikel 80 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

Afdeling 4. Begrotingsfonds Dienstverlening AHOVOKS

Artikel 81 wordt aangenomen met 12 stemmen.

Afdeling 5. Correctie groeipaden OBE

Artikel 82 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

Afdeling 6. Bijkomende indexeringen budgetten hoger onderwijs

Artikel 83 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Afdeling 7. Het niet toekennen van de kliks aan de universiteiten in het begrotingsjaar 2023

Artikel 84 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 4.

Afdeling 8. Vermindering onderzoekscomponent werkingsuitgaven – compensatie investeringskredieten universiteiten

Artikel 85 en 86 worden aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 3 onthoudingen.

Afdeling 9. Bijkomende middelen hogeronderwijsinstellingen

Artikel 87 en 88 worden aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Afdeling 10. Bijkomende middelen arts/tandarts

Artikel 89 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

Afdeling 11. Bijkomende middelen remediëring starttoetsen

Artikel 90 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 3 onthoudingen.

Afdeling 12. Het vastleggen van de toelage voor het HISK (Hoger Instituut voor Schone Kunsten) en voor PoPoK (Posthogeschool voor Podiumkunsten) voor het begrotingsjaar 2023

Artikel 91 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Afdeling 13. Bijkomende indexeringen werkingsmiddelen Hogere Zeevaartschool

Artikel 92 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 2.

Afdeling 14. Subsidie voor een kenniscentrum Leerpunt

Artikel 93 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

Afdeling 15. Extra werkingsbudget ter compensatie van energiefacturen in schooljaar 2022-2023

Artikel 94 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

Afdeling 16. Extra werkingsbudget voor materiaal- of energie-intensief studieaanbod in het secundair onderwijs

Artikel 95 wordt aangenomen met 12 stemmen.

Hoofdstuk 9. Inwerkingtreding

Artikel 97

De inwerkingtredingsbepalingen die specifiek betrekking hebben op de artikelen uit hoofdstuk 7. Onderwijs en Vorming worden aangenomen met 12 stemmen.

2. Stemming over het geheel

De aan de Commissie voor Onderwijs toegewezen artikelen van het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2023 worden aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 3 onthoudingen.

Karolien GROSEMANS,
voorzitter

Hilâl YALÇIN
Johan DANEN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AHOVOKS	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
CBE	centrum voor basiseducatie
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
CVO	centrum voor volwassenenonderwijs
HISK	Hoger Instituut voor Schone Kunsten
NT2	Nederlands als tweede taal
OBE	onderwijsbelastingseenheid
PoPoK	Posthogeschool voor Podiumkunsten
Vocvo	Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent